

Кравченко С. М.

кандидат історичних наук, старший науковий співробітник

Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

ІННОВАЦІЙНІ ОСВІТНІ ТРЕНДИ: ДО ПОСТАНОВКИ ПРОБЛЕМИ

Поєднання традиційного й інноваційного – сьогодні головний тренд в освіті. Для сучасного українського суспільства надважливим завданням є вироблення перспективних орієнтирів розвитку й ефективних практик упровадження освітніх інновацій, реформування освітньої системи, трансформації її в ефективну модель освіти, яка б відповідала міжнародним стандартам.

Термін «інновація» увійшов до наукового вжитку в 1940-х рр., закріпивши одну з найважливіших рис науково-технічної революції в суспільстві. Спершу його використовували німецькі й австрійські науковці при аналізі соціально-економічних і технологічних процесів. Згодом вживання цього терміна актуалізувалося і в педагогіці, зокрема на позначення нововведень в системі освіти, що обумовило виникнення спеціальної галузі методологічного знання – освітньої інноватики. Зауважимо, що Закон України «Про інноваційну діяльність» (2002 р.) регламентує термін «інновація» як новостворені або вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери.

Зазвичай під інновацією мають на увазі відкриття або ідеї новаційного характеру, нові технології, новітні методики навчання тощо. Це певне нововведення, що не набуло широкого застосування в суспільній діяльності але, разом із тим, забезпечує розвиток і вдосконалення певного процесу. Це також здатність індивідуума до нового мислення, до переосмислення й удосконалення існуючого. Саме в такому сенсі інноваційність нині сприймається як сучасна характеристика індивідуума та суспільства загалом.

Загальноприйнятим є концепт, що «інноваційна освітня діяльність» – це діяльність, спрямована на розроблення та використання у сфері освіти результатів наукових досліджень і розробок.

З-поміж складників освітньої інноватики виокремлюють теорію створення інновацій у системі освіти, методологію оцінювання й інтерпретації нового в педагогіці, технологію та досвід практичного застосування освітніх інновацій.

Підкреслимо, що освітня інновація, базуючись на передових світових трендах, повинна відповідати пріоритетам національної освітньої політики. Це сприятиме ефективному реформуванню освітньої системи та її інтеграції у світовий освітній простір.

Цілковито погоджуємося з думкою провідного філософа сучасності В. Г. Кременя, що «лише інноваційна за своєю сутністю освіта може виховати людину, яка живе за сучасними інноваційними законами глобалізації, є всебічно розвиненою, самостійною, самодостатньою особистістю».

Нині спостерігаємо активне формування таких інноваційних освітніх трендів:

1) *мобільне навчання* (Mobile Learning). Прогнозується, що найближчим часом мобільне навчання стане галузевим стандартом і кожен здобувач освіти матиме доступ до освітнього інтерактивного мобільного додатку;

2) *мікронавчання* (Microlearning). Передбачає навчання типу «віч-на-віч», яке буде відкрите в он-лайн доступі для широкого загалу;

3) *інклюзивне картування* (Inclusive Mapping). У найближчій перспективі здобувачі освіти за допомогою геопросторових технологій і картування зможуть скласти цифрову карту своїх знань, якою будуть обмінюватися та вивчати карти інших, не виходячи з дому чи офісу. Це сприятиме доступу до освіти для всіх, незалежно від наявності особливих освітніх потреб;

4) *більше інтерактивного відео* (More Interactive Video). Нині спостерігається перехід від статичних презентацій до інтерактивних, що значно покращить взаємодію між доповідачем і слухачем. Це сприятиме розробленню

та представленню у віртуальному просторі інтерактивних навчальних програм і відео-уроків;

5) *розширена реальність* (Augmented Reality). За допомогою інтерактивних технологій здобувач освіти ідентифікуватиметься з певною дійовою особою віртуального середовища (рухи тіла, розпізнавання голосу тощо). Це дозволить розширити інтерактивні можливості та персоналізувати навчання;

б) *мобільні програми* (Mobile Apps). Щоб посилити персоналізацію навчання, передбачається збільшення кількості освітніх мобільних додатків, що сприятиме наближенню освітнього контенту до здобувачів освіти та дозволить учителям організовувати цікаві та динамічні он-лайн заняття.

Утім упровадження інноваційних освітніх трендів на національному рівні потребує узгоджених дій усіх стейкхолдерів освіти, а також адаптації шкіл під час технологізації освітнього процесу, переконфігурації навчального простору.

Узагальнюючи, зауважимо, що нині в освітніх системах усіх без винятку країн спостерігаємо прискорення трансформації освіти в руслі її технологізації. Це потребує належного технічного й інформаційного супроводу, зокрема розроблення й упровадження національної ІТ-стратегії, забезпечення рівного доступу до електронних навчальних ресурсів, формування цифрової компетентності у здобувачів освіти та педагогічних працівників тощо.